

Szkoła podstawowa klasy VII–VIII
MUZYKA

Scenariusz zgodny z podstawą programową
(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej
z dn. 14 lutego 2017 r.)

Szkoła gimnazjalna
MUZYKA

Scenariusz zgodny z podstawą programową
(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej
z dn. 27 sierpnia 2012 r.)

Scenariusz z wykorzystaniem nowych mediów
i „mapy myśli” (90 min)

Ty też możesz być twórcą **– rozważania wokół filmu *Sugar Man***

Opracował: Tadeusz Banowski

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne - Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe

Licencja ta pozwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz tak długo jak utwory zależne będą również obejmowane tą samą licencją.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.pl>

Projekt współfinansowany przez

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

Dofinansowano
ze środków
**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

 Fundacja Legalna Kultura
ul. Marszałkowska 84/92 lok. 121
00-514 Warszawa
e-mail: edukacja@legalnakultura.pl

Cele lekcji:

Uczeń:

- ✓ wie, kogo nazywamy twórcą i co jest utworem
- ✓ zna prawo autorskie, majątkowe i osobiste przysługujące twórcy utworu
- ✓ potrafi korzystać z programu do tworzenia muzyki
- ✓ wykazuje postawę twórczą
- ✓ kształtuje umiejętność pracy w grupie

Metody:

- ✓ praca z aplikacją do tworzenia muzyki
- ✓ „mapa myśli”
- ✓ praca indywidualna i praca w grupach

Środki dydaktyczne:

- ✓ dostęp do Internetu i stanowisk komputerowych;
- ✓ rzutnik multimedialny lub tablica interaktywna.

Powiązanie z podstawą programową z 14 lutego 2017 r.:

Powiązanie z podstawą programową z muzyki:

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

1. W zakresie śpiewu. Uczeń:

6) improwizuje wokalnie oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad.

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:

1) świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (fragmentów lub/i w całości):

b) muzyki jazzowej i rozrywkowej.

2) rozpoznaje ze słuchu:

a) brzmienie instrumentów muzycznych.

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe. Uczeń:

9) stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.

Fragment podstawy programowej z 27 sierpnia 2012 r.:

III etap edukacyjny

wymagania szczegółowe:

1.1) Uczeń odczytuje i stosuje w praktyce podstawowe sposoby zapisu muzyki, korzysta z programów komputerowych służących do nagrywania i przetwarzania dźwięku,

1.2) Uczeń określa i rozróżnia podstawowe gatunki klasycznej muzyki wokalne, wokально-instrumentalnej i instrumentalnej, wybrane rodzaje muzyki jazzowej, rozrywkowej i etnicznej,

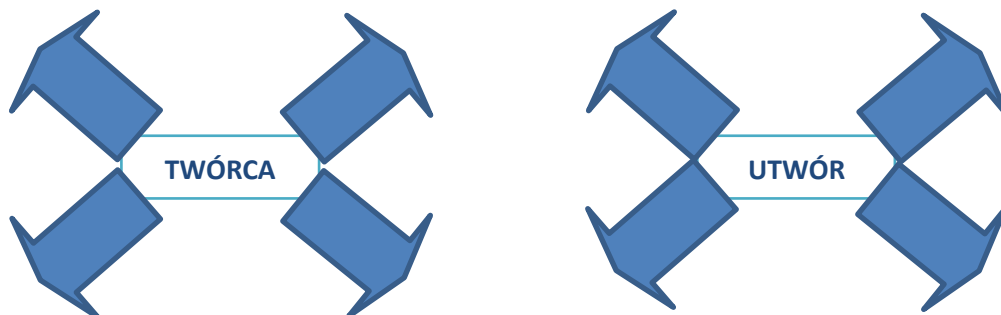
1.7) wykorzystuje źródła informacji o muzyce (słowniki i encyklopedie muzyczne, Internet).

2.3) Uczeń tworzy wokalne i instrumentalne wypowiedzi dźwiękowe o różnych funkcjach (np. akompaniament instrumentalny do piosenek, ilustracje muzyczne do treści literackich i plastycznych, własne melodie), improwizuje (np. melodie do podanego tekstu – samodzielnie lub pod kierunkiem nauczyciela, solowo lub w zespole).

Przebieg lekcji:

○ FAZA WSTĘPNA

Nauczyciel prosi uczniów, by odwołując się do obejrzanego filmu *Sugar Man* i głównego bohatera, Sixto Rodrígueza, zdefiniowali pojęcie „twórca” i „utwór”. Ich propozycje zostają zapisane na tablicy w postaci mapy myśli:

Po wykonaniu zadania nauczyciel, korzystając ze strony Legalnej Kultury, wyświetla kolejno strony:

<http://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/tworca> i

<http://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/utwor>.

- **FAZA REALIZACYJNA**

Nauczyciel, korzystając ze słownika na stronie internetowej kampanii Legalna Kultura (link: <http://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/slowniczek>), zapoznaje uczniów z pojęciami:

- prawa autorskie;
- prawa majątkowe;
- prawa osobiste.

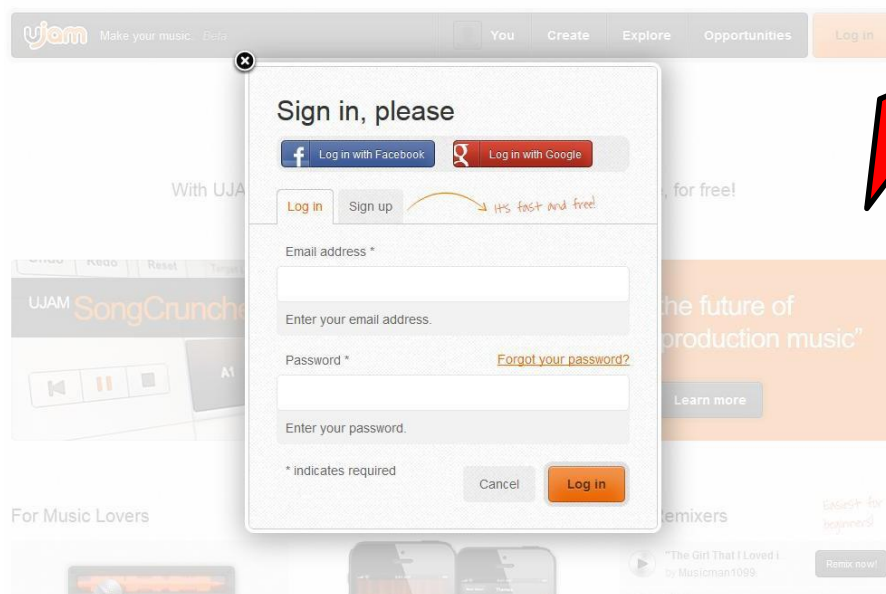
Uczniowie wymieniają zapamiętane z filmu *Sugar Man*, przykłady odstępiania od powyższych praw.

Nauczyciel informuje, że każdy człowiek może zostać twórcą (autorem) utworu (dzieła), i wtedy przysługują mu określone prawa.

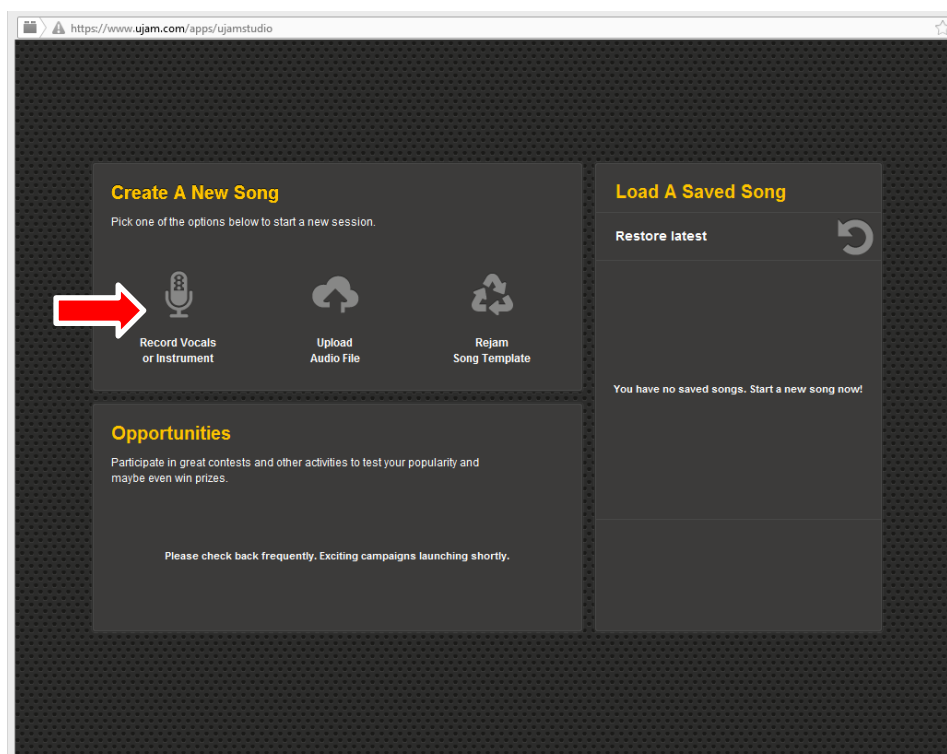
Nauczyciel dzieli uczniów na małe grupy (liczba uczniów w grupach będzie uzależniona od ilości stanowisk komputerowych), informuje o istnieniu darmowych i legalnych programów komputerowych, za pomocą których mogą stworzyć utwór wokalny lub wokально-instrumentalny. Krótko prezentuje właściwości programu UJAM:

Dzięki darmowej aplikacji, możemy stworzyć własną piosenkę lub utwór instrumentalny w oparciu o zarejestrowany wcześniej głos lub dowolną melodię, który możemy edytować lub zamieniać na wersję instrumentalną.

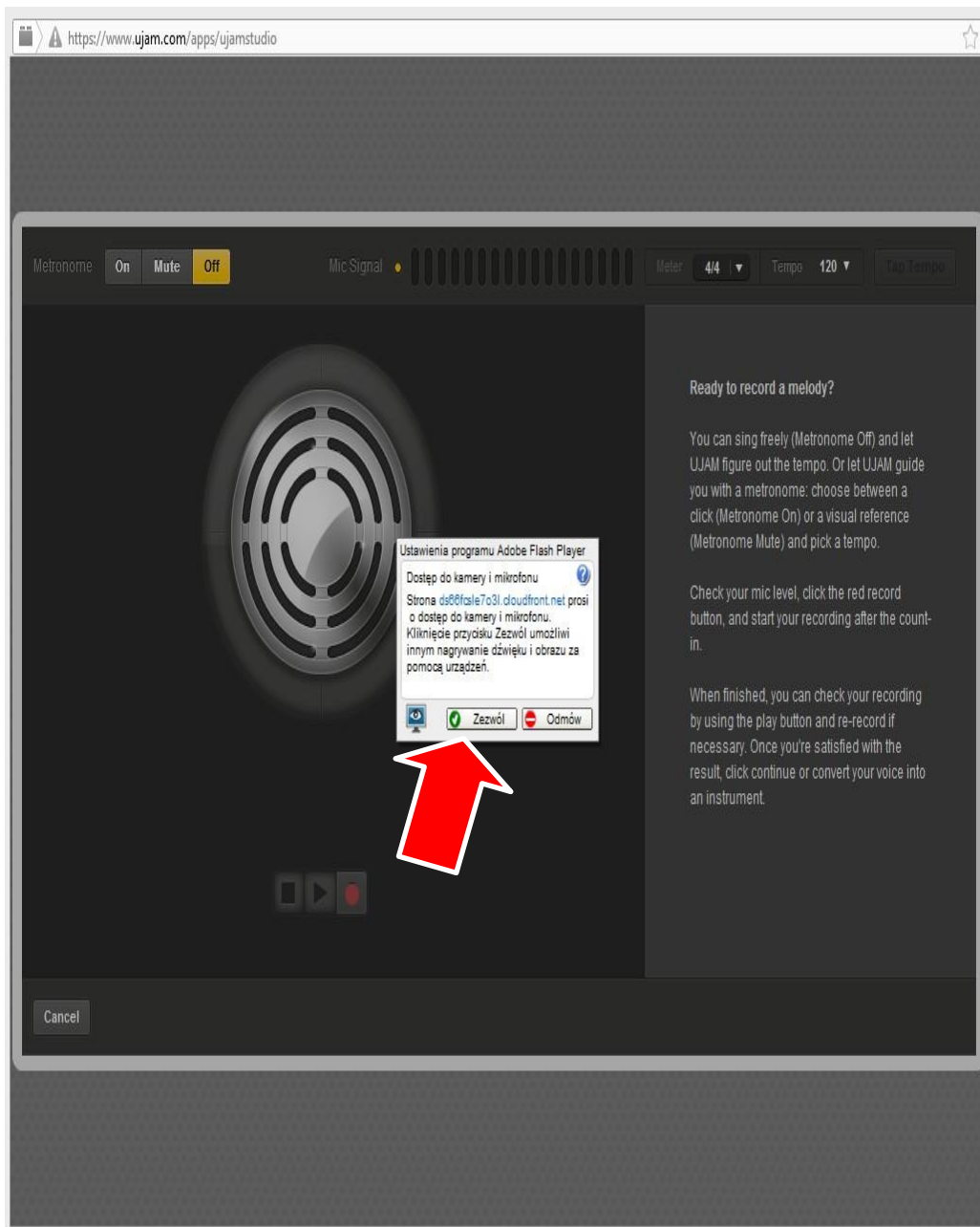
Korzystając z rzutnika multimedialnego lub tablicy interaktywnej nauczyciel wyświetla stronę internetową (link: <https://www.ujam.com/>), prosi uczniów o dokonanie rejestracji za pomocą adresu email, konta Facebook lub Google:

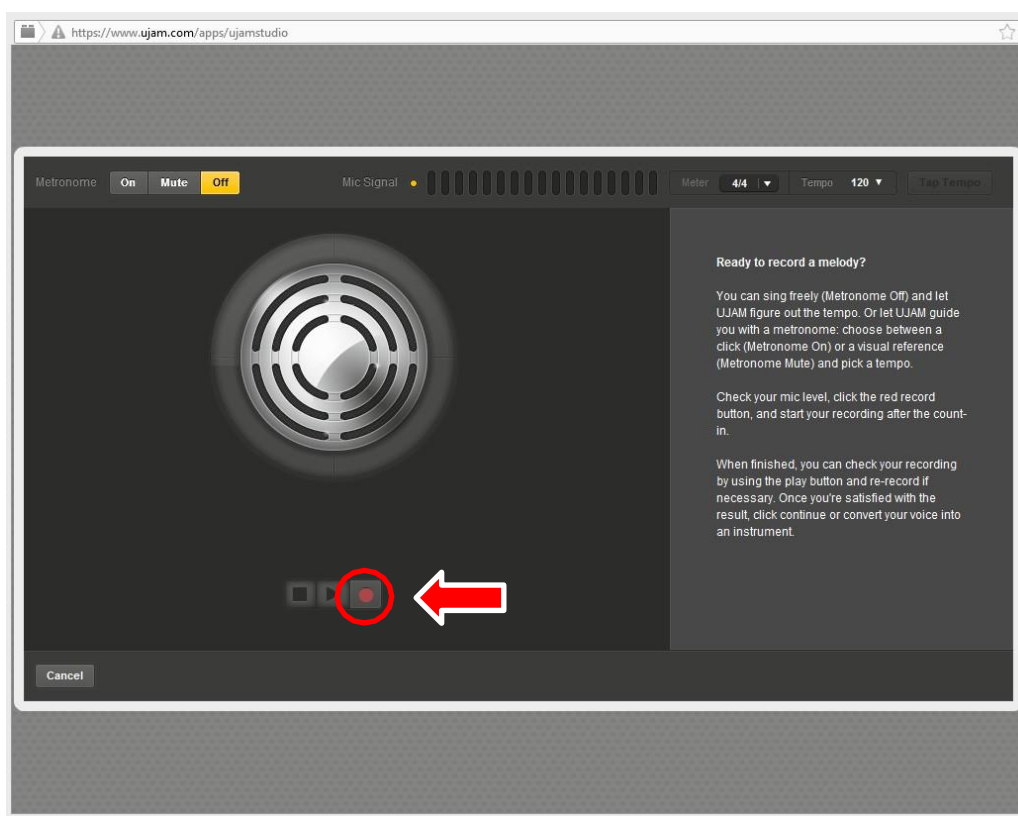
Po rejestracji i zalogowaniu uczeń ma możliwość przystąpienia do nagrywania własnego utworu (głosu/melodii/instrumentu) lub skorzystania z gotowego pliku audio. Uczniowie postępują zgodnie ze wskazówkami na ukazujących się ilustracjach:

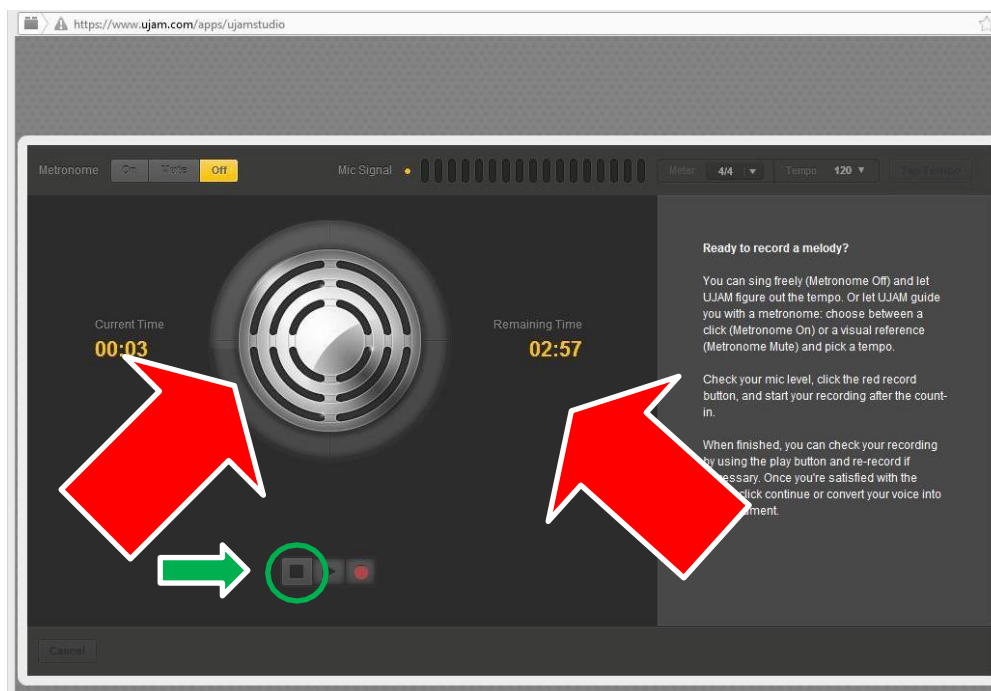
W przypadku wyłączonego programu Adobe Flash Player należy zezwolić na jego uruchomienie. Umożliwi to korzystanie z mikrofonu:

W celu rozpoczęcia nagrywania dźwięku należy skorzystać ze wskazanego przycisku:

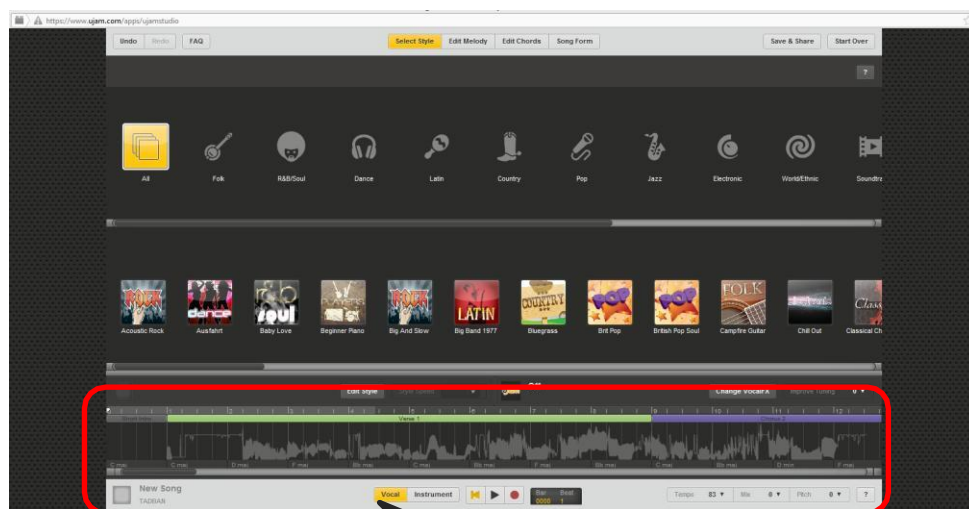

Po uruchomieniu licznika (czerwona strzałka) rozpocznie się nagrywanie, które należy zatrzymać, klikając na wskazany przycisk (zielona strzałka):

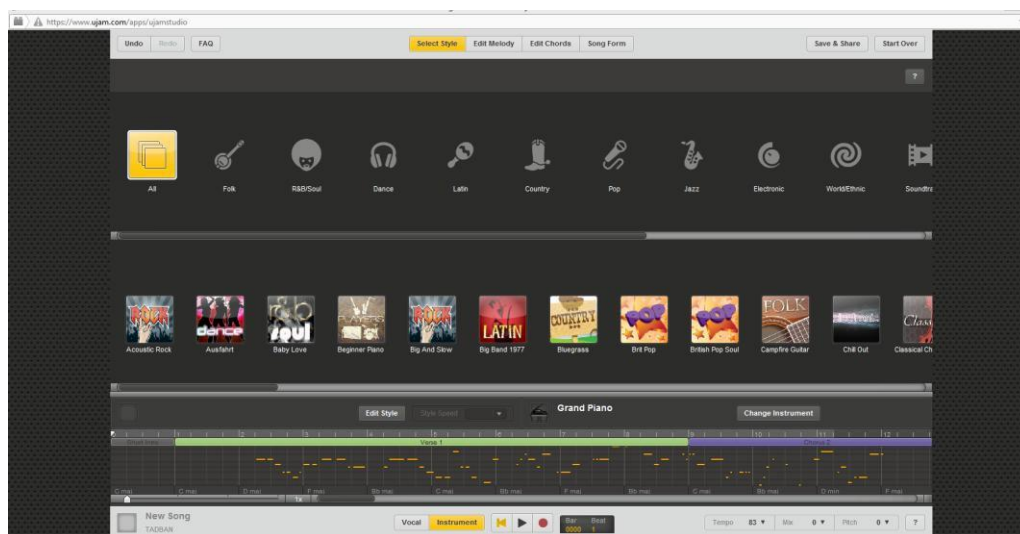

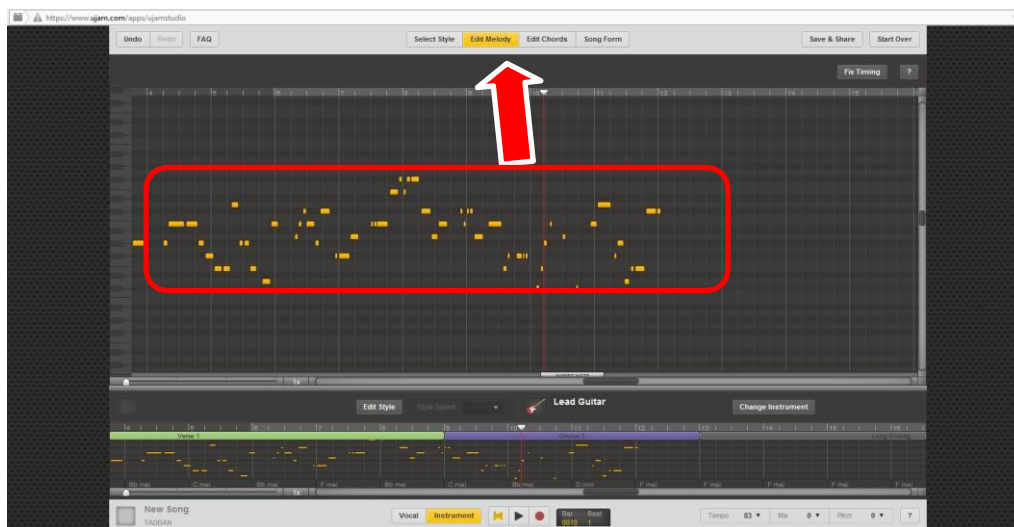
Gotowe nagranie przedstawione zostaje w postaci graficznej:

Program automatycznie dopasuje nam akompaniament w postaci linii melodycznej. Aby go odsłuchać należy nacisnąć „Instrumental”:

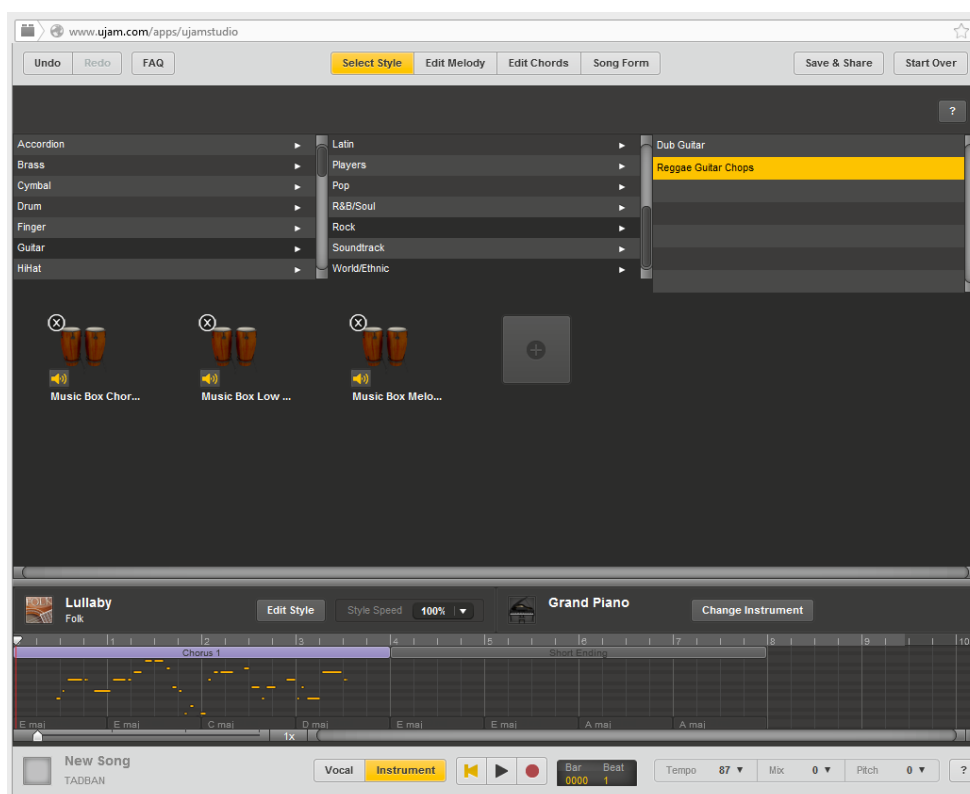

Linie melodyczną możemy edytować, zmieniając okno podglądu we wskazanym miejscu, a następnie przesuując lub rozciągając graficzne przedstawienia poszczególnych dźwięków:

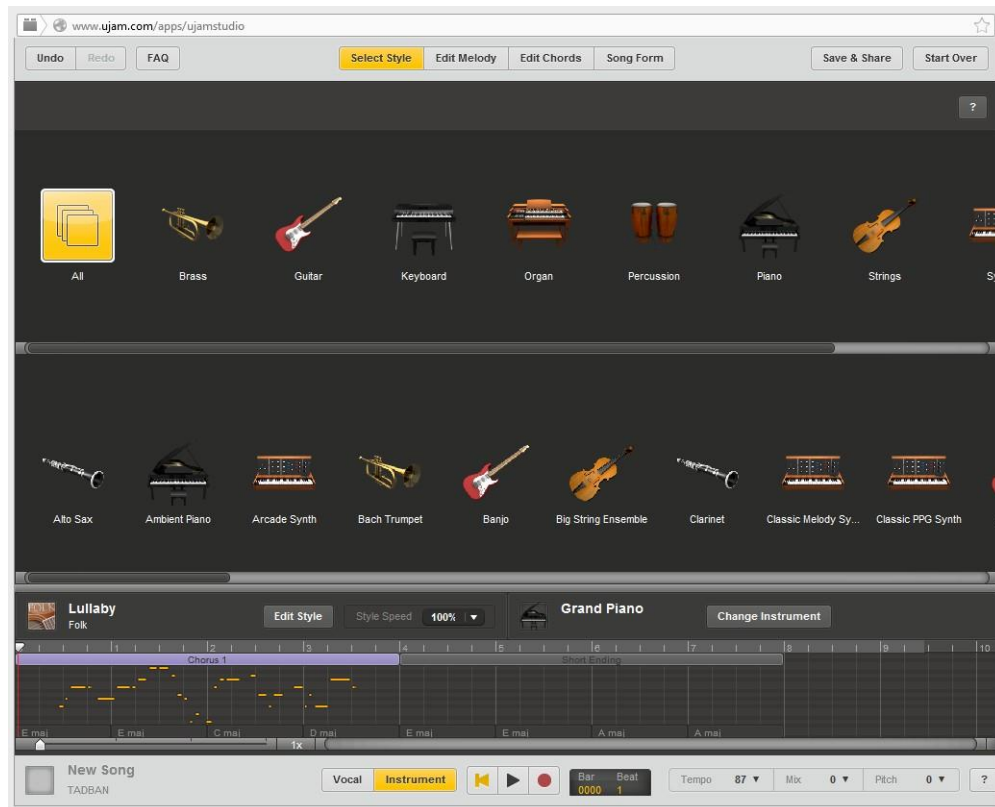

Przełączając poszczególne przyciski edycji, możemy

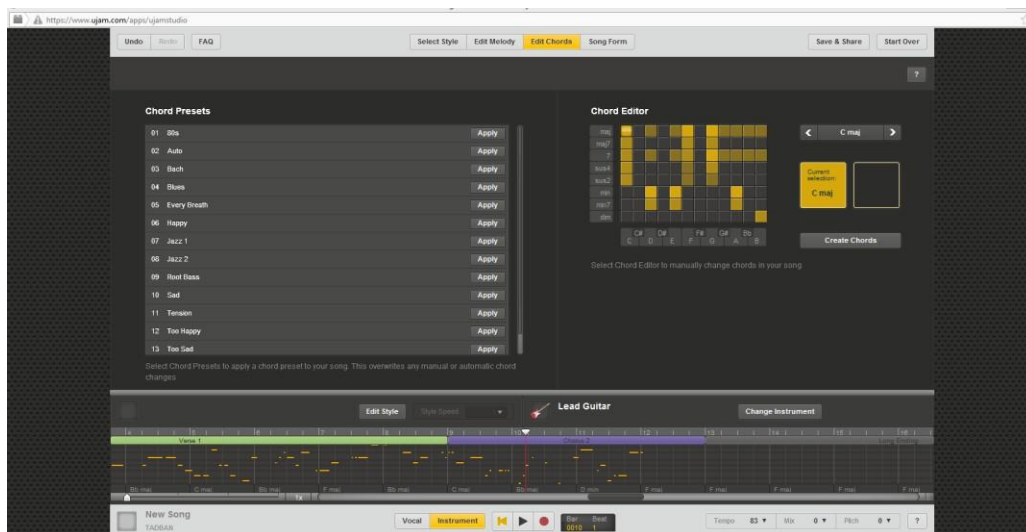
1. zmienić styl muzyczny utworu:

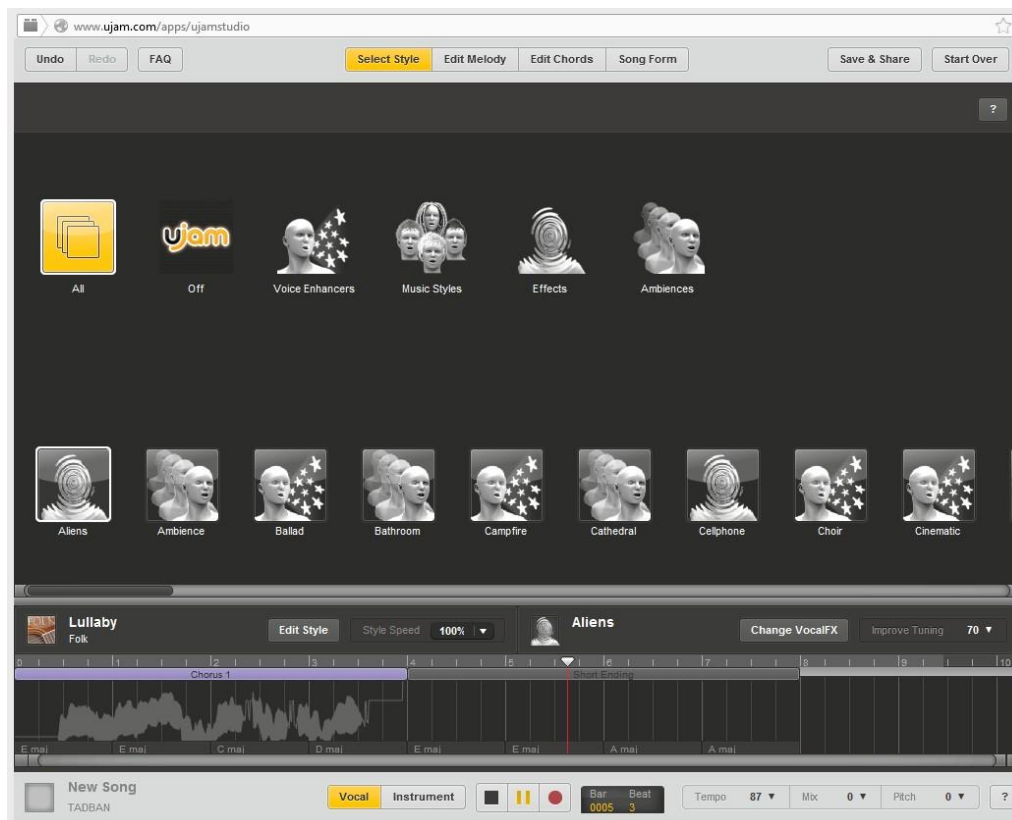
2. dodawać kolejne instrumenty:

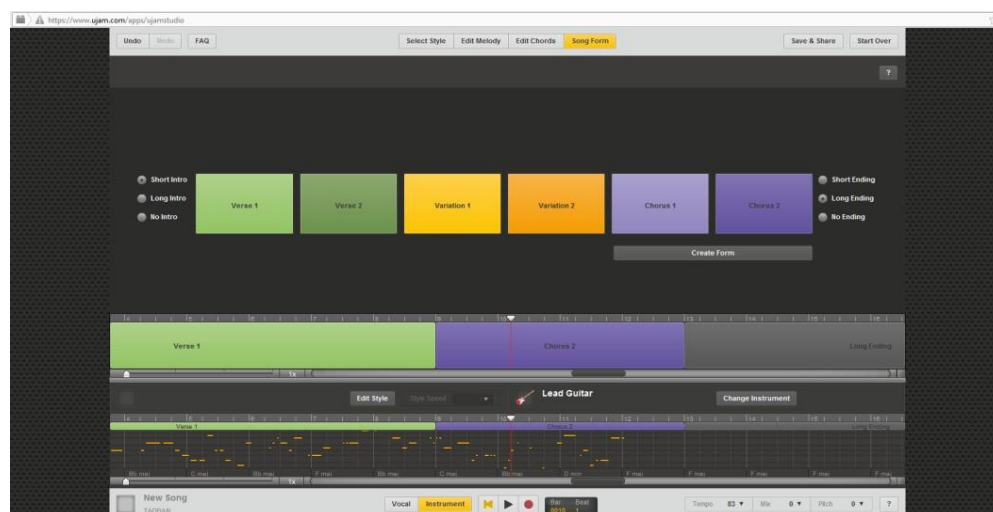
3. zmieniać tempo melodii i wysokość tonu:

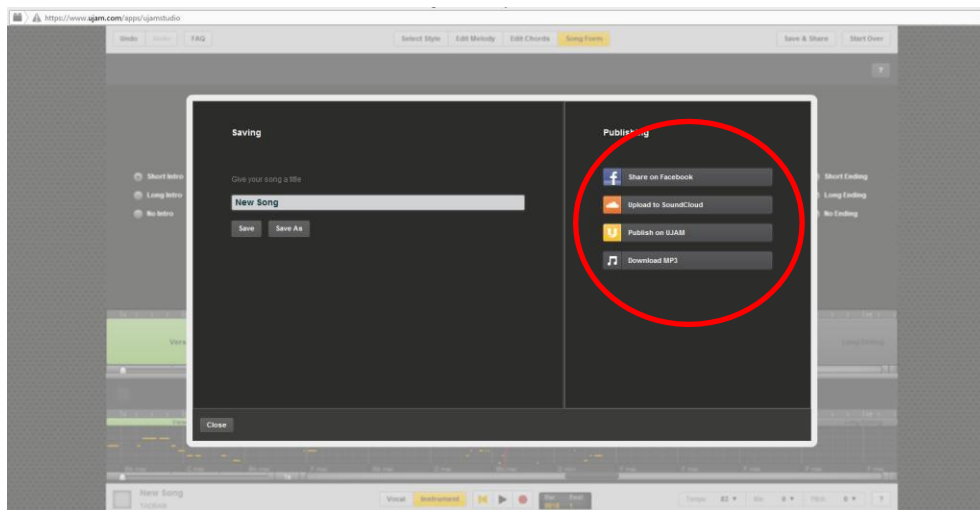
4. dodawać efekty do głosu:

Program umożliwia też dodawanie intra, zakończenia utworu lub urozmaicenie ścieżki dźwiękowej poprzez dodawanie różnych efektów brzmieniowych:

Po wykonaniu zamierzonych operacji, gdy utwór będzie już gotowy, uczniowie mają możliwość opublikowania go na Facebooku lub na koncie UJAM, zamieszczenia w „chmurze” i zapisania w wskazanym miejscu komputera. W tym celu wybierają jedną z dostępnych opcji:

- **FAZA PODSUMOWUJĄCA**

Uczniowie prezentują wyniki swoich prac, otrzymują oceny wyrażone stopniem. Na podstawie zanotowanych informacji przypominają sobie, kim jest twórca i co to jest utwór. Nauczyciel informuje, że stworzone pliki mp3 (utwory) są ich własnością, zaś oni sami są ich twórcami.

Zadanie domowe:

Korzystając z aplikacji UJAM, nagraj dowolną, wykonaną przez siebie melodię i zmodyfikuj ją w taki sposób, aby powstał utwór instrumentalny.